

Klima- og miljødepartementet
Transport- og lokalmiljøseksjonen
P.B. 8013 Dep, 0030 Oslo
postmottak@kld.dep.no

DERES REF.:

VÅR REF.: Heidi E. Finstad

Oslo, 12. august 2016

Høringsuttalelse – "Endringer i omsetningskravet for biodrivstoff"

Treindustrien er positiv til økte omsetningskrav for biodrivstoff. Høringsnotatet legger til grunn at det må stimuleres til overgang fra konvensjonelle biodrivstoffer til mer avansert biodrivstoff for å oppnå formålet om større og sikrere klimagassbesparelser. En forutsetning for at Norge skal kunne bidra er å utnytte norske skogressurser. Ved å utnytte overskudd av både massevirke, grot, skogsavfall herunder løvtre, samt sidestrømmer fra treindustrien som sagflis/bark/sagspon/avkapp og annet trevirke, vil en kunne levere avansert biodrivstoff uten at dette går ut over matproduksjonen.

Det vises videre til strategiprosessene som pågår, blant annet knyttet til bioøkonomi, grønn konkurransekraft og sirkulær økonomi. For å nå målsetningene om at Norge skal være et lavutslippssamfunn i 2050 vil skogen spille en helt avgjørende rolle.

Treindustrien vil innlede med å synliggjøre noen vesentlige sammenhenger knyttet til omsetningskravet for biodrivstoff.

Om Treindustrien og sammenhengen i verdikjeder

Treindustrien er en bransjeorganisasjon for produsenter av trelast og andre trebaserte byggematerialer, har 90 medlemsbedrifter, og organiserer vel 90 % av den norske produksjonskapasiteten på området. Bedriftene er lokalisert nær råvaren (skogen) og et flertall utgjør hjørnesteinsbedrifter i sine lokalsamfunn. Treindustrien består av trelastindustri, limtrefabrikker, impregneringsverk og produsenter av andre trebaserte bygge- og emballasjeartikler. Treindustrien er også en viktig leverandør av halvfabrikata til annen treforbrukende industri og av råvarer til treforedlings-, sponplate- og fiberplateindustrien og produsenter av bioenergi. Treindustrien er en del av den skogbaserte verdikjeden hvor det er gjensidig avhengighet mellom aktørene.

Til produksjonen benyttes sagtømmer som råstoff. Sagtømmer (60 % av totalavvirkningen) har den beste kvaliteten og den høyeste prisen, mens massevirke (40 %) har lavere kvalitet og lavere pris enn sagtømmer. Massevirke og biprodukter fra treindustrien er råstoff til treforedlingsindustrien. Det er dermed en særlig avhengighet mellom skogbruk, treindustri og treforedlingsindustri på grunn av behovet for råstoff og biproduktavsetning.

Produktene i treindustrien fordeler seg som følger:

- Trelast 52 % Hovedprodukt
- Celluloseflis 26 % Råstoff for treforedlings- og smelteverksindustri
- Sagflis 13 % Plateproduksjon og fyringspellets i inn- og utland
- Tørre biprodukter 4 % Til annen industri og energi
- Tørkesvinn mm. 5 %
- I alt 100 % Sagtømmer

Etter nedleggelse av treforedlingsindustri de senere år i Norge er det kritisk viktig å bidra til lønnsom avsetning av massevirke og sidestrømmer. Lønnsomhetsutfordringer blant treindustriens medlemmer får direkte konsekvenser for treforedlingsindustrien og motsatt. Bedret lønnsomhet i treindustrien er en forutsetning for bærekraftig utnyttelse av norske skogressurser. I denne sammenhengen er derfor omsetningskravet for biodrivstoff relevant for den skogbaserte verdikjeden, for omstilling i eksisterende industri og for å skape ny industriell vekst i Norge.

Treindustriens viktigste marked er byggenæringen, som er den mest ressursforbrukende næringen og omtales som 40 %-næringen. Bygg- og anleggsnæringen bidrar i Norge til omtrent 40 % av materialforbruket og 40 % av det stasjonære energiforbruket. Økt omsetningskrav for biodrivstoff vil gi grunnlag for innovasjon i flere sektorer og på tvers av verdikjeder. Dette som følge av reduksjon i marginalkostnader og lønnsom utnyttelse av biproduktene i trebasert industri. Byggenæringen må være en del av klimaløsningen og økt bruk av fornybare ressurser er påkrevd. Dette kan illustrere hvordan økt omsetningskrav for biodrivstoff kan medvirke til bedret bærekraft, utover transportsektoren isolert sett.

Etter Treindustriens syn er det derfor viktig å se omsetningskravet for biodrivstoff i forbindelse med andre sektorer, synergier og mulig industriell vekst knyttet til det grønne skiftet.

Momenter:

Råstoff kapasitet

Det er i dag nær 900 mill. m³ stående tømmer i norske skoger. Tilveksten i de norske skogene er estimert til ca. 25 mill. m³ per år. I følge SKOG22-strategien er det mulig å øke den årlige bærekraftige avvirkingen i norske skoger fra 10 til 15 mill. m³ per år, noe som gir et netto økonomisk nyttbart råstoffpotensial på 8 mill. m³. Skogplanting og skogplantevedlikehold vil kunne øke uttaket ytterligere. Videre er det et uutnyttet potensial i form av løvtre, bark, grener, rot og topp som er fullverdige råstoffer til produksjon av biodrivstoff. I tillegg utnyttes ikke spon, flis, returtre, avkapp o.l. optimalt i dag. En utnyttelse av uutnyttet råstoff vil ha stor betydning for lønnsomheten i hele den skogbaserte verdikjeden. Samtidig legges det til rette for innovasjon og synergier på tvers av sektorer og verdikjeder med tanke på økt verdiskaping og bedret bærekraft.

Langsiktighet

Samfunnets behov for bedret bærekraft fremkommer i utallige rapporter og utredninger. Det konkluderes gjennomgående med behov for økt bruk av fornybare ressurser basert på norsk produksjon for å nå mål. I SKOG22-strategien, Veikart for grønn konkurransekraft for skog- og trenæringen, Veikart for prosessindustrien, og Mot bioøkonomien – NHOs innspill til Regjeringens bioøkonomistategi, anbefales bruk av juridiske virkemidler for å nå mål. Stortingets anmodningsvedtak 74 og 76 er i tråd med anbefalinger i disse strategiske dokumentene som er utarbeidet etter initiativ fra Regjeringen.

Forutsigbarhet er den viktigste forutsetningen for å nå mål om økt verdiskaping og for å nå klima- og miljømål. Mangel på forutsigbarhet hindrer investeringer for trebasert industri. Derfor er det viktig å understreke nødvendigheten av at det holdes fast ved omsetningskravet for biodrivstoff for å gi påkrevd langsiktighet.

Markedsstimulering

For å nå klima- og miljømålsetningen er det en forutsetning at skogens råstoffkapasitet utnyttes. Gjennom anmodningsvedtakene legges det til rette for økt etterspørsel og dermed ny produksjon som grunnlag for verdiskaping. Markedsstimulering er en avgjørende rammebetingelse for å redusere klimagassutslipp, også innenfor transportsektoren. En offensiv norsk holdning vil kunne skape konkurransefortrinn som legger til rette for innovasjon i flere bransjer og på tvers av ulike sektorer. Målrettede tiltak som stimulerer etterspørselen vil utløse store industrielle muligheter. Norske myndigheter anmodes også om å utnytte EØS-avtalens handlingsrom gjennom en offensiv holdning.

Satsing på ny norsk industri

Treindustrien har et stort potensiale for å bidra til reduserte klimagassutslipp, også innenfor transport. Det er nylig etablert et norsk selskap, Biozin AS, hvor Treindustriens medlemsbedrift Bergene Holm AS er eier. Selskapet har planer for produksjon av avansert biodrivstoff som vil bidra til omstilling og ny industriell vekst i Norge gjennom nye avsetningsmuligheter for ulike råvarer basert på skog. Planene vil legge til rette for innovasjon og økt verdiskaping i flere sektorer.

Volum

Alternativ B i høringsnotatet forutsetter en mulig tilgang på 31 millioner liter avansert biodrivstoff. Biozin AS planlegger i denne omgang inntil 5 fabrikker hvor hver fabrikk kan produsere inntil 120 millioner liter biozin, som er avansert biodrivstoff. Det planlegges å produsere et udestillert produkt til raffineriene. Biozin omtales derfor som halvfabrikata, hvor 1 liter biozin tilsvarer 1 liter avansert biodrivstoff. Det tilgjengelige, ikke-utnyttede råstoffpotensialet i norske skoger (8 millioner m³ per år) og teknologien som Biozin AS satser på, gir et produksjonspotensial på 1,37 milliarder liter biozin/avansert biodrivstoff.

Lokalisering, infrastruktur og distribusjon

I Biozin AS' planer utnyttes fortrinnene i eksisterende infrastruktur ved at planlagte fabrikklegg lokaliseres nær råvarene, markedet, jernbanestruktur og allerede etablert tremekanisk industri. Kort inntransport fra skogen med vogntog og marginal inntransport med jernbane reduserer den samlede transportkostnad betydelig, i tillegg til at utslipp reduseres direkte. Videre kan overskuddsvarme fra prosessen utnyttes i fjernvarmesystemer.

Teknologi

Teknologien Biozin AS satser på har et høyt utbytte av biodrivstoff, regnet på energibasis. Konkurranseskraft oppstår når råstoffer kan transporteres over relativt korte avstander og likevel gi optimal mengde avansert biodrivstoff. Kombinert med allerede etablert raffinering- og distribusjonsstruktur oppstår ytterligere konkurranseskraft sammenlignet med andre teknologier. Det er ingen tekniske begrensinger for avansert biodrivstoff ved kulde.

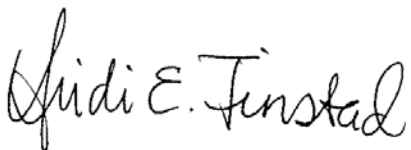
Også produksjonen av biodrivstoff/biozin gir et biprodukt: Biokarbon. Dette kan nyttes som reduksjonsmiddel i smelteverksindustrien, som gjødsel i jordbruket eller som fornybart og bærekraftig industrielt brensel.

Med investeringsbeslutning i år kan første fabrikk være produksjonsklar i 2020 og produsere 120 millioner liter avansert biodrivstoff/biozin.

Avsluttende bemerkninger:

- Treindustrien støtter alternativ B, og understreker nødvendighet av langsiktighet og forutsigbarhet ved at det holdes fast ved omsetningskravet og at intensjonene om en ytterligere opptrapping følges opp.
- Det er viktig med delkravet om at den økte omsetningen på 1,5 prosentpoeng skal dekkes med avansert biodrivstoff, som innebærer en dobbelttelling (1 liter teller som 2 liter).
- Det gjelder ikke tekniske begrensinger for avansert biodrivstoff ved kulde.
- Departementet har i høringsnotatets avsnitt 5.2 lagt til grunn Norsk Petroleumsinstitutt's opplysninger. Det vises til side 5 i høringsnotatet, hvor departementet uttrykker usikkerhet knyttet til produktpris og mulig tilgang på avansert biodrivstoff. I avsnitt 5.1 fremkommer det en rekke momenter som er villedende for produksjon av biozin. Dette fordi avansert biodrivstoff i form av biozin produseres i direkte tilknytning til råstoffet og eksisterende raffineri- og distribusjonsstruktur utnyttes.
- Det kan etableres lønnsom norsk industriproduksjon av avansert biodrivstoff i form av biozin basert på skogråstoff til en produktpris opplattet primært produksjonsanlegg på ca. kr 9,00 per liter eks. mva. Treindustrien ønsker å følge opp departementets særlige henstilling om innspill på pris på avansert biodrivstoff, slik at departementet kan få utdypende informasjon utover det som er gitt av Norsk petroleumsinstitutt. Treindustrien er til disposisjon for ytterligere utdyping etter behov fra departementet.

Med hilsen
Treindustrien

Heidi Finstad
Adm. direktør